

Doc. MUDr. Dana Horáková, Ph.D., Neurologická klinika a Centrum klinických neurověd, Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze.

Roztroušená skleróza – komplexní sledování aktivity nemoci ve specializovaném centru a hodnocení efektivity a bezpečnosti léčby pomocí národního registru ReMuS.

Roztroušená skleróza (RS) je chronické neurologické onemocnění, které bez léčby vede u většiny pacientů k závažné invaliditě. V současnosti je pro léčbu k dispozici více než 10 různých účinných látek, problémem je různý efekt jednotlivých preparátů u konkrétních pacientů, výzvou je i bezpečnost dlouhodobé terapie. Zcela zásadní význam má proto komplexní monitoring aktivity nemoci a informace o chování léků v reálné klinické praxi.

Základem pro monitoring je kombinace klinických a paraklinických testů, mezi kterými zůstává hlavním vyšetřením magnetická rezonance. Na našem pracovišti se v průběhu posledních 20 let podařilo zavést do rutinní praxe standardizovaný MR protokol umožňující kvalitativní i kvantitativní čtení MR snímků. Publikovali jsme řadu článků, které analyzují vývoj celkové a regionální atrofie mozku a míchy, jež koreluje s klinickými nálezy a efektem léčby. V současnosti ke klasickým konvenčním MR technikám přidáváme i další, nekonvenční MR techniky umožňující monitoring strukturálních změn CNS. Současně s tím se rozbíhá vyšetřování laboratorních markerů zejména lehkých řetězců neurofilament.

Pro zajištění komplexní péče jsou nutné informace o prevalenci a incidenci nemoci v populaci, dále data o efektivitě a bezpečnosti léků v reálné klinické praxi. V r. 2013 se podařilo spustit národní registr ReMuS, který prospektivně sbírá data ze všech 15 specializovaných RS center. Tato data významným způsobem pomohla při úhradových jednáních konkrétních léků, pravidelné porovnávání dat mezi jednotlivými centry zlepšuje kvalitu péče. Dlouhodobé bezpečnostní projekty pomáhají monitorovat bezpečnost léčby. V rámci registru se nám podařilo realizovat a publikovat řadu projektů na národní úrovni (publikace o RS a těhotenství, dětská RS, chování nových léků v praxi, vztah RS a Covid 19 a očkování proti Covid19, aj.) a zapojení do mezinárodních projektů (v rámci evropské spolupráce nebo cestou mezinárodní databáze MSBase).

Uher T, Vaněčková M, Sobisek L, Týblová M, Seidl Z, Krásenský J, Ramasamy D, Zivadinov R, Havrdová E, Kalincik T, **Horáková D**. Combining clinical and magnetic resonance imaging markers enhances prediction of 12-year disability in multiple sclerosis. *Multiple Sclerosis Journal*. 2017, 23(1), 51-61. ISSN 1352-4585. IF = 5.280 (2017)

Horáková D, Ročková P, Jirčíková J, Doležal T, Vachová M, Hradílek P, Vališ M, Suchá J, Martinková A, Ampapa R, Grünermelová M, Štětkářová I, Štourač P, Mareš J, Dufek M, Kmetová E, Adámková J, Hrnčiarová T. Initiation of first disease-modifying treatment for multiple sclerosis patients in the Czech republic from 2013 to 2016: Data from the national registry ReMuS. *Multiple Sclerosis and Related Disorders*. 2019, 35(October), IF = 2.889 (2019)

Horáková D, Uher T, Krásenský J, Seidl Z, Ribbens A, Van Hecke W, Billiet T, Koendgen H, Freudensprung U, Hyde R, Vaněčková M. Long-term effectiveness of natalizumab on MRI outcomes and no evidence of disease activity in relapsing-remitting multiple sclerosis patients treated in a Czech Republic real-world setting: A longitudinal, retrospective study. *Multiple Sclerosis and Related Disorders*. 2020, 46(November), IF = 4.339 (2020)